

Dimissionstale 2004

Jeg er begyndt at bruge læsebriller.

Det startede med at jeg efterhånden syntes at alting indenfor en afstand af halv meter var blevet så tåget, som om et kæmpestort viskelæder sådan var trukket hen over det hele og havde uldet alle konturer. Jeg var begyndt at overse så mange små ting. En slags visuel demens, kunne man fristes til at kalde det.

Og det er egentlig en rar fornemmelse, sådan at kunne se lidt igen.

Derfor kan jeg også godt se, at der er noget næsten enestående grinagtigt i at stå her og have ca. 20 minutter til at lave en samlende konklusion på, hvad I har lært i skolen – eller måske mere præcist – hvad skolen har prøvet at lære jer - de 10 – 11 år, I har været indskrevet som elever.

Eller skulle jeg endnu mere præcist sige: ikke har lært. For det I har lært er tilsyneladende nemt at overse eller overskue.

Og ikke desto mindre er det vel det, der er meningen med en dimissionstale.

En afrunding, en opsummering – en sidste chance for at sige eller gentage noget af det, der har været sagt tidligere.

Giv jer en kortfattet og samlet fremstilling af, hvad der har været meningen med den her skolegang.

Og set i lyset af det, er det vel nærmest kun en fordel at vi ikke har lært jer særlig meget.

For det har vi ikke. Det kan man læse i avisen, næsten hver dag.

”Lærerne er for slappe”

Folkeskolen dumper på fagligt niveau

Genindfør realeksamen

Folkeskolens traditioner skal udfordres

Skolerne burde smide håndklædet i ringen

Enhedsskolen er en dødssejler

Den danske grundskole er asocial

Folkeskolen får dumpekarakter – især lærerne

Folkeskolen trænger til en gennemgribende renovering

Konsekvent ringere skole

De svage, de dygtige, de stille – alle bliver overset,

Smæk til skolen

Kaos i klassen

Vi vil have faste rammer og flere prøver

Skolen er rent beton bag en moderne facade

Skolen er i dyb, dyb krise

Folkeskolen halter efter

Skolen skal ikke koncentrere sig om narko og incest.

Og Berlingske Tidende fastslår d. 20. maj: Den skandaløse skole må styres tilbage på sporet.

Så jeg kan altså forholdsvis hurtigt kunne få det her overstået.

I kan få jeres kuverter og papirlapper og komme videre.

Det er skrækkelig irriterende at blive mistænkt for noget, som man godt selv ved er rigtigt.

Nu ved jeg selvfølgelig ikke om det er rigtigt. Men vi har efterhånden hørt det gentaget så tit, at vi nok er begyndt at tro lidt på at det rigtigt.

Jeg troede indtil for et par år siden, at Pisa kun var en by i Italien med et skævt tårn. Men det er det ikke. Det er også et program for en undersøgelse: programme for international student assessment.

Navnet er vel sådan set valgt: Pisa-undersøgelse. Det må jo handle om at man søger efter skævheder.

Og som der står den tykke bog: søg og du skal finde.

Pisa-undersøgelsen, som giver næring og ammunition til den hæftige kritik af folkeskolen, går ud på at man snupper nogle femten-årige fra 32 forskellige lande, og så undersøger man deres færdigheder i læsning, logik og naturvidenskab.

De 32 lande er OECD-landene – det er dem, der ligner os mest – og så en lille kontrolgruppe på tre udenfor, det er Brasilien, Rusland og Letland. Og så går man i gang.

I Danmark har man undersøgt ca. 6000 unge.

Man kan spørge om, hvorfor det er interessant at vide, hvordan danske unge klarer sig i forhold til unge i de 31 andre lande. Svaret er, at vi i dag lever i et globalt, internationaliseret verdenssamfund, hvor vi skal kunne konkurrere med andre lande – og som det ofte er sagt, er det væsentligste danske råstof vore unge og deres kompetence.

PISA-undersøgelsen, viser, at det faglige niveau i læsning er lavt, i naturfag en katastrofe mens det i matematik er nogenlunde.

Første runde af PISA viste, at Danmark med hensyn til læsning blev nr. 16 ud af 23, i matematik blev vi nr. 12 og i naturvidenskab nr. 22.

Til gengæld viste det sig, at de danske elever er meget glade for at gå i skole, og at de har en høj grad af selvtillid. Det eneste af de «bløde» domæner, hvor danske elever skuffede, var med hensyn til indsats og vedholdenhed i almindelighed:

I er altså med andre ord mere dovne og magelige og opgiver lettere, hvis I støder på problemer end unge mennesker er andre steder.

Der er imidlertid andre resultater fra PISA, som er mere interessante end væddeløbet om, hvem der bliver de højest placerede. PISA rummer en mængde baggrundsoplysninger, og det er muligt at finde frem til, hvad hver enkelt baggrundsfaktor betyder, når der tages højde for indflydelsen fra de andre på «skole for skole basis».

Undersøgelsen viste – i oversigtsform – følgende resultater:

Elev-lærerratio – ca. 18 er optimalt

Skolestørrelse – ca. 1.000 er optimalt

Lærere med universitetsuddannelse og hovedfag er bedst

Skolens klima har stor betydning

For os skolefolk er det selvfølgelig meget interessant.

Når man nu er placeret i en kommune, hvor man ikke engang kunne lave to skoler af den ideelle størrelse selvom man så indskrev alt og alle – både nyfødte; Maren i Kæret og borgmesteren, ja selv lærerne som elever, så der selvsagt ting, man ikke kan ændre på.

Og man kan ligeså godt opgive at kæmpe mod en fornemmelse nogen måtte have, et rygte, som nemt kan opstå, nemlig at det er meget bedre andre steder.

Det lyder altid lidt hult, hvis man forsvarer sig selv alt for energisk.

Så langt hen ad vejen bøjer vi altså nakken, og tager imod de drag vi får.

Og vi kan kun håbe på at I, når I i fremtiden møder jævnaldrene fra andre steder, oplever at I faktisk har fået en baggrund og viden med jer, som I kan være tjent med.

Men derfor synes jeg alligevel I kan have glæde af at vide, hvad det er, man mener den skole I har gået i, ikke har gjort godt nok. Det giver jer i det mindste en chance for at rette op det i sommerferien.

Oraklet fra lærerhøjskolen, Niels Egelund – ham der siger, vi er for slappe, er også lidt mere konstruktiv i sine anbefalinger: Vi skal først og fremmest sætte ind på læsning, for det er læringens moder. Bortset fra enkelte kreative fag er der ingen fag i folkeskolen, du kan dyrke, med mindre du kan læse. Og så trænger vi også til et ordentligt skub fremad i naturfag«.

I skal altså se at få læst en masse her i ferien, specielt fagbøger om fysik og kemi.

Jeg kan så selv og for egen regning tilføje at sprog også er vigtigt.

Jeg har hørt – og så skal det nok være rigtigt – at det eneste fag man kan læse til uden at der er krav om at man kan engelsk, det er skomager.

Til gengæld skal man så kunne tysk.

Og så burde vi have udfordret jer noget mere: Egelund siger det sådan: »Alle elever skal stå på tæer hver dag. Det er mere spændende at løse en opgave, hvis du skal gøre dig umage. Det er jo ikke sjovt, hvis du kan løse den med bind for øjnene. Der sidder mange, som enten keder sig eller synes, det er for svært. Så er det, de laver ballade eller laver sjov, så der bliver lidt gang i den. Eller sidder nede i hjørnet og dagdrømmer, når opgaverne er løst. Vi skal have udfordringer til alle - både tykke og smalle«.

Men hvorfor er det nu så vigtigt, at man står på tæer? I kan være glade for at han ikke fandt på, at I skulle stå på hovedet eller på arme.

Jeg vil helst bare stå på jorden. Der synes jeg, man står mest sikkert.

Og nu skal man jo ikke bare stå. Det er vigtigt at holde sig i bevægelse. Hvis det var meningen at vi bare skulle stå, så havde vi vel fået rødder og ikke fødder.

Og nu nærmer vi os noget af det centrale, noget af det, som ingen Pisa-undersøgelse – i hvert fald ikke endnu – har kunnet dumpe os på:

Danske unge er generelt flexible, omstillingsparate, mobile (ikke kun hvad angår telefoner) og de er vant til at skulle vælge.

Jeg vil lige fortælle en historie, som I muligvis har hørt før, men som fortæller noget vigtigt.

I den allersidste fysiktime med sin 9. klasse står en lærer foran sin klasse, og på bordet foran sig har en stillet et syltetøjsglas. Han finder nu nogen sten frem – de er sådan ca. 5 cm i diameter, og dem propper han ned i glasset. Da der ikke kan være flere, spørger han ud over klassen: ”Er glasset fyldt nu?”

Alle er enige om, at det er det. Nu finder han en pose med småsten frem. Dem putter han forsigtigt ned i glasset, mens han ryster det. De falder ned igennem de store sten, og fylder mellemrummene op.

Da glasset er fyldt til kanten, spørger han igen: ”Er glasset fyldt nu?” Alle eleverne nikker.

Så tager han en pose med sand op, og nu griner eleverne lidt af sig selv, for selvfølgelig kan han hælde sand ned i glasset, der er jo stadig mange sprækker mellem stenene. Og så fylder han hele glasset op med sand.

”Jeg ved godt at vi har fysik i dag, men nu forestiller vi os, at glasset her er jeres liv”. De store sten, er de betydningsfulde og tunge ting i jeres liv. Det er sådan noget som familien, kæresten de børn I får engang, jeres helbred, altså de ting, som hvis I mister alt andet, så vil jeres liv fortsat have et indhold.

Småstenene, det er de ting, der er knap så vigtige: det er jeres uddannelse, jeres job, jeres bolig osv., og sandet det er alt det andet.

Se, hvis I nu først havde fyldt glasset med sand, så havde der jo ikke været plads til noget som helst andet, ikke til hverken små eller store sten. Hvis I bruger al jeres tid og energi på små ubetydelige ting, så bliver der ikke plads til det vigtigste.

Så hold fokus: Vær sammen med dem der betyder noget, spis sundt så I holder helbredet i orden, og der vil stadig være tid til at læse lektier og gøre rent i huset og alt det andet sand og småsten. Fyld jeres liv med store sten – ting der virkelig betyder noget. Hold styr på, hvad der skal vælges som store sten. Resten er jo bare sand!”

Nu troede alle at læreren havde sagt, hvad han ville; men så kiggede læreren lige pludselig ud over klassen, og så tager han en øl frem fra tasken, og den hælder han forsigtigt ned i de sidste små mellemrum mellem sandet, småstenene og de store sten.

Og så kom moralen: ”Moralen er, at lige meget hvad fanden der sker i dit liv, er der altid plads til en øl.”

Livet er for kort til rastløshed, overfladiske oplevelser og flimrende ligeegyldigheder.

Jakob Lange, som er studiechef på Københavns Universitet, har engang fortalt, at han oplever studerende, som har rejst den halve verden rundt i jagten på oplevelser uden at have oplevet en snus! Om andre studerende siger Jakob Lange, at de hver dag kører i S-tog fra Køge til Københavns Hovedbanegård og oplever en hel verden!

Lev livet med omhu og omtanke. Giv jer tid, selvom ministeren siger, I skal i gang med en videregående uddannelse så hurtigt som muligt, fordi der er brug for jer, og selvom erhvervslivet efterlyser ingeniører, og selvom bekymrede forældre siger til jer, at I skal se at komme videre.

Selvfulgelig skal I videre, men ikke før I ved, hvor I vil hen. Så, skynd jer langsomt!

Giv jer tid – til familie, kærester og venner, til kærlighed og omsorg og til indholdsrige rejser og oplevelser, men giv jer også tid til kedsomhed, fordybelse og refleksion. Udnyt de time-outs, som livet giver - de er dyrebare.

Og husk: Tanker tager tid!

Der er så uhyggelig mange ting, man bør tænke over. Der er ikke ret meget, der bare er enkelt mere.

Jeg blev så glad en dag, da jeg gik igennem gangen ovre i 3. afdeling. De fleste af jer, stod nedbøjet, som om I var hensunken i bøn eller dybe tanker. Efterhånden gik det op for mig, at I var i gang med at skrive SMS-beskeder. Det har jeg selvfølgelig fuld forståelse for. Jeg har altid sat pris på samtalen. Ikke helt på samme måde, som Telmore eller Telia og TDC gør det, som jo sætter prisen op og ned efter forgodtbefindende. Men jeg synes, at samtalen er vigtig, og jeg ved hvor meget SMS-erne betyder i jeres sammenhæng.

Hjemme hos os spurgte Laura en dag Lyngge: "Har du fået en kæreste?"

"Nej, jeg må jo ikke få nogen mobil – så jeg kan jo ikke sende SMS'er".

Jeg kunne godt se problemet. For det er jo vejen frem, og det sidste nye er at man kan se sin elskede på displayen og sende hende eller ham sit eget længselsfulde ansigt, som det ser ud lige nu. For SMS er trods alt en besværlig vej, hvis man vil have alt det med, man gerne vil sige.

Det har betydet, at SMS har skabt et særligt sprog, som består af forkortelser, sætninger i et, hvor de enkelte ord adskilles ved at indsætte store bogstaver eller andre stavemåder, hvor man skriver Å i stedet for OG, eller man simpelthen sletter vokalerne ligesom på hebraisk.

De fleste mobiltelefoner har automatisk ordgenkendelse for at spare tid. Det giver godt nok sommetider de særeste resultater. Skriver man for eksempel knus og kys, så bliver det f.eks. til lovs og lys, men det ved modtageren godt.

Den teknologiske udvikling er fantastisk, men den har trods alt alligevel ikke formået at mindske bruttovægten. F.eks. må jeg konstatere, at I takt med at tastaturer og elektronik er blevet mindre og mindre, så er mit behov for tykke brilleglas altså blevet større. Der viser sig nok at være en eller anden omvendt proportional mellem tastestørrelser og det nummer læsebriller, jeg er nødt til at have indenfor rækkevidde. Så totalvægten af udstyret er tilsyneladende konstant.

Jeg sidder en del foran en computer – nogle gange synes jeg næsten jeg sidder bag den.

Hvem sidder der bag skærmen? Jeg har ind i mellem hørt at nogen hvisker sådan noget bag min ryg.

"Nu sidder han bare og spiller på den computer igen." Og det er jo rigtigt.

Jeg har det mest af tiden gang i sådan et on-line spil i gang sammen med forvaltningen og administrationen oppe på kommunen.

Og der er jo altid nogen der vil spille: hvis ikke social- og kulturforvaltningen har tid, så er socialforvaltningen nok parat og hvis det også skulle glippe, så er der i hvert fald altid en eller anden fra økonomisk forvaltning der er logget på. Så vi keder os aldrig.

Vi sidder og skriver pæne breve til hinanden om livet – mest andres liv. Vi stiller hinanden spørgsmål og svarer som regel efter bedste evne med et modspørgsmål, så dialogen kan fortsætte. Sådan holder vi hjulene i gang, som man siger. Vi planlægger, tilrettelægger og laver strategier for driften og for livet – mest andres. Vi har og føler et vældig ansvar.

Her i forbindelse med afgangsprøverne har jeres lærere imidlertid et par gange foreslået, at jeg et øjeblik loggede mig ud og tog et lille kig i noget af det, som I har skrevet og tænkt og afleveret til nidkær og kyndig vurdering hos censor og lærer, og som altså danner baggrund for nogle af de karakterer, som er gemt i de kuverter, I får senere i aften.

Stileemnerne var temmelig gode i år, og helt op til flere af dem krævede, at I gjorde jer nogle tanker om livet – jeres eget og andres.

Andre af emnerne var som sædvanligt lige så vigtige og relevante, som det kunne være at vide om insekter de prutter, eller hvor mørkt der kan blive inde i en lukket mælkekarton.

Men det har jeg så gjort, altså smuglæst lidt i jeres besvarelser i skriftlig fremstilling, som det hedder i afgangsprøvesprog - og noget af det var selvfølgelig noget møg.

Som når en af jer f.eks. skriver: "Jeg mener, at når en person har myrdet en anden person, så skal vedkommende selv myrdes. Det er kun retfærdigt nok. Øje for øje og tand for tand. Den stærkeste overlever."

Der er lidt mere nuance og forbehold hos f.eks. Ruben, der skriver, "at hvis et mord f.eks. er foregået i selvforsvar, så mener jeg ikke at dødsstraf er rimelig."

9. klasse havde bl.a. lejlighed til at skrive om begrebet ansvar.

Der forventes store ord i små og unge menneskers munde.

Sabrina kæder det flot sammen med kærlighed og tillid, og Tinna føler stolthed, når nogen tror så meget på hende, at de tildeler et ansvar.

Det er flot og det er med begge ben på jorden. Det handler om det nære og der hvor man kan være med til at gøre en forskel – som en god ven og støtte, når man selv har et overskud.

Men for Mette er det forbundet med usikkerhed, for det handler jo også om at blande sig: "jeg blander mig næsten altid for meget eller for lidt", mens Christian Fallenkamp næsten er flov over at man ofte blander sig for lidt: "de fleste reagerer kun og tager kun ansvar, når det er de allernærmeste, familien eller vennerne, der har brug for det: hvorfor skal det være ens familie eller venner, der ligger ned, før man gør noget? Det er da sammenhold der har gjort os mennesker til de stærkeste her på jorden."

Mange i 10. årgang valgte at besvare den opgave, der hed 1-2-3, Voksen. Der var selvfølgelig også noget møg i mellem, men mange har tilsyneladende også brugt de fire timer til at tænke sig godt og grundigt om – hvornår er man voksen?

Lasse mener – og han har helt ret – det har noget med ansvar at gøre. Noget med at flytte hjemmefra, noget med få en uddannelse, få et arbejde, få børn, få forpligtelser. Ronni har oplevet at det har noget med udseendet at gøre. Mie skriver at hun har været gennem nogle barske og ulykkelige personlige oplevelser, og hun har mærket at det har udviklet hende.. Henrik glæder sig slet ikke til at få indskrænket den frihed, som han har haft som barn.

Karin skifter mening i løbet af de fire timer. Da hun startede med at skrive kl. 13.30, mente hun, at hun som 16-årig var mest voksen. Og inden kl. 17.30 er hun altså blevet enig med sig selv om, at det er hun nok ikke alligevel. Line mener det kommer af sig selv.

"Alle aldre er den bedste" er Peter blevet belært om af sin farmor. Men bortset fra at det er smukt, så er det selvfølgelig noget sludder for de fleste. I hvert fald er det kun de allerheldigste der når at opdage det, mens det står på. Langt de fleste mennesker lever deres liv efter devisen, at græsset er grønnere osv., og de lever i en tynd forventning om at det bliver bedre, når ...Selve nuet er alt for sjældent i høj kurs. Det egner sig ikke til nydelse.

For i nuet er man jo altid bare på vej til noget bedre.

Hvad Peter desværre har mere ret i – og måske mere ret end han selv aner – er at voksenlivet ofte er helt undermineret af løgn. Peter skriver: "Vi bliver vænnet til at lyve; der er ikke mange der kan gå en hel dag uden bare at stikke en lille løgn. Vi lyver derhjemme, på arbejde, i skolen, overalt."

Og det er jo skrækkeligt. Tænk jer: hvis det hele bare er løgn, selvbedrag, og hvis de store oplevelser er helt uden sammenhæng med de anstrengelser vi gør os, for at få dem.

Mine læsebriller er blevet en del mig – men jeg anser det bestemt ikke som noget der tilført mit liv nogen fordel. Det ren compensation for noget der ikke er mere. Og efter lidt kamp med forfængeligheden har jeg altså overgivet mig.

Det er vel trods alt bedre at være ærlig overfor sig selv, end forsøge at snyde resten af verden. Jeg kan nu igen nå længere ud og tættere på – verden er igen blevet mere tydelig, og jeg kan igen se ting tydeligt.

Og de bitte små ting bliver nu nærmest overdisponeret.

Engang imellem kunne man få den fornemmelse, at Danmark lever i en slags frygt for at andre lande har det på samme måde som jeg havde det, for kort tid siden, dengang jeg endnu ikke havde overgivet mig til de briller. Der var mange små ting, der blev overset. Hvis da ikke de små ting gjorde højlydt opmærksom på sig selv.

Og af en eller grund føler vi os kaldet til at blande os med de store, Tænk så, hvis de nu ikke syntes vi var voksne nok?

Så er det jo godt, at vi kan hævde os internationalt på andre planer, når vi nu ikke kan med hensyn til skolekundskaber.

Lige nu forsøger vi igen at gøre os på den internationale arena – selvom det jo kan være lidt svært at forstå, at vi skal op i de højder, når man nu må ved at de største klipper vi har, det er plæneklippere. Og måske var vi bedre tjent med at sidde lidt nede i skyggen og drikke en øl.

Men vi er helt oppe på tærne i EM i fodbold, og inden længe skal vi igen hver dag høre om nye triumfer på de franske landeveje for nydanskere på italienske cykler.

Og vi er vel heller ikke helt færdige med at være i krig. Ganske vist har vi folk til den slags, så vi mærker det ikke rigtigt. Den dag, hvor nogen som gengæld glemmer en bombe på Læsø-Færgen, vil vi blive højst forargede, for det var dog ingen grund til. Så alvorligt var det jo ikke ment, at det skulle gå ud over os selv. Vi ville kalde det terrorisme, for vi er jo ikke selv i krig. Det har vi folk til.

Og hvad får vi ud af det?

Sjovt nok, eller måske præcist af den grund, får vi først og fremmest en følelse af utryghed ud af det og vi blive tilsyneladende mistillidsfulde overfor mange ting.

Det er længe siden, vi opgav at forstå hvad det er der sker inde i den moderne teknologi? Hvordan virker f.eks. en mobiltelefon eller et varmesøgende missil?

Og vi kan ikke kan frigøre os fra frygten og angst, for selvom vi sidder i den tunge ende af vippen sammen med Amerika, så opdagede vi jo lige pludselig at selv det land der kræver alle menneskerettigheder overholdt var tyet til makaber og simpel tortur i frihedens navn.

Vi er alt for tit omgivet af alvorstunge mennesker, der tilsyneladende har glemt at der skal være tit til at drikke en øl. De bekymrer sig – full time.

Det eneste modsvar man har på bekymring er at sikre sig, forsikre sig. Og det har i hvert fald noget at gøre med at blive voksen.

Men man kan ikke hverken sikre eller forsikre sig mod alt hvad man ikke kan styre, forstå eller forudsige. Heller ikke som voksen.

Bin Laden f.eks. Han kunne jo nemt dukke op af havet lige foran Margrete Læsø med en trefork i hånden. Der er jo ingen, der ved, hvor han er. Der er en der har påstået at have set ham i Silkeborg. Og kan vi føre ørkenkrig med en ubåd, så kan han vel også føre undervandskrig i sandaler.

Måske er det derfor vi skal høre den samme sikkerhedsformaning hver eneste gang vi kommer ombord på Færgen. Det er ligesom på flyvemaskiner, hvor stewardesserne står og river og flår i sikkerhedsselen og fortæller om iltmasker og nødudgange.

Der er ikke en der hører efter – vi ved jo alle sammen godt, at en nødudgang næppe vil være til at skelne fra alle de andre udgange og huller der kommer i maskinen, hvis den først er styret ned og er blevet kvadret mod jorden.

Men det skal da ikke være usagt.

Vi bruger meget god energi på at tage alle disse mange forholdsregler mod trusler og mistillid. Vores sikkerhed og demokratiske frihedsidealer skal forsvares. Koste hvad koste det vil. Også i seler og livremme og spændetrøjer – der alle sammen bare bidrager til at give en større oplevelse af utryghed og mindre mulighed for bevægelse, vedtagelse af love og regler.

Selv værdigrundlaget skal for en sikkerheds skyld lovfæstes. Enhver virksomhed – og alle steder hvor to mennesker er forsamlede betragtes som virksomheder - opstiller et værdigrundlag og skal kunne gøre rede for sin virksomhedsplan. Det er en del af miljøbevidstheden. Man går ind for tillid og åbenhed, kan det f.eks. lyde.

Tænk dog! Det gør vi ikke hjemme hos os.

Almindeligheder og sund fornuft skal lovfæstes for en sikkerheds skyld. Det bliver til tomme ord om tillid og åbenhed, gensidig respekt og tolerance, først og fremmest tolerance og accept af middelmådighed og sygdom og alle dem der ikke kan gøre for det.

Ord der sættes i guldramme – ligesom billeder af døde.

Jo mere vi åbner vores grænser, jo mere kontrol bliver der i baglandet.

Men det er da også blevet svært. Ingenting er mere som i de gode gamle dage.

Danmark er blevet for lille til store danske ånder. Og det forvirrer – man kan efterhånden dårligt genkende det hjemlige. Mejeriselskabet Danmark hedder nu Arla, og er blevet svensk, Teledanmark hedder nu TDC, som ingen ved hvad betyder, men vist nok er amerikansk ejet, og i øvrigt er sat salg.

Ben Bensen lyder næsten ligesom Bin Laden, og Mogens Lykketoft ligner vel mest af alt en tyrkisk tæppehandler. Statsminister Anders Fogh Rasmussen forekommer næsten ikke raceren.

Vores integrationsminister giver mindelser om en afghansk stammehøvding og udenrigsministeren ser ud som om han kommer fra Nordalliancen. Vores folketing er blevet til et præstestyre med Sharon Krarup og fætter Langdysse som imaner, og vi fører hellig krig rundt om i verden i Irak og i Afghanistan efter devisen Øje for øje og tand for tand. Stig Møller kan være glad for sit glasøje. Gad vist om ikke vi selv er med til at stikke verden i miltbrand, når vi straffer med stening og med B52 vitaminer bomber folk tilbage til stenalderen

Jeg ved da ikke helt bestemt om jeg nu har været så heldig at jeg har kunnet sammenfatte alt det som skolen i 10 år har arbejdet på at fortælle jer.

Det har jeg nok ikke. Men jeg har tilladt mig at lytte til de mest moderne pædagoger, der siger, at skolen i hvert fald ikke skal være holdningsløs. Den skal ikke overlade noget så vigtigt som meningsdannelsen til tilfældigheden. Lærerne skal stå frem og sige hvad de står for. Ikke kun insistere på at jorden er rund, $2 + 2$ er 4, kronhjorten er et pattedyr og der skal s på engelsk navneord i flertal.

Vi kan ikke længere nå at lære jer at læse, men vi kan måske minde jer om at I endnu kan nå at tænke tilbage på noget af det skolen også gav jer: oplevelsen af kammeratskab, venskab, friheden til at vælge, kravene om at skulle tage hensyn og huske jeres idrætstøj.

Og nu er tiden gået.

Budskabet er nok feset ind: der skal være tid til en øl.

Voksenlivet kommer af sig selv, skriver flere af jer.

Og der er mange eksempler på at det synligste bevis er, at man har med en voksen at gøre ,er at man begynder at opføre sig kedeligt, og Jesper er nok meget præcis, når han slutter sin lille tekst med at sige: ”det mest trælse er, hvis der er en som er alt for voksen, for de er bare så kedeleige at høre på i lang tid. Og lang tid er ca. 20 minutter, når det er sådan en.”

Jeg håber for jer, at I aldrig bliver så voksne.

God tid – tak for kampen og undskyld, hvis vi ikke lærte jer noget I kan bruge til noget, når I nu sidder og snakker med hinanden mens I deler et par kølige pilsnere.